

**Προσφώνησις Μακαριωτάτου Αρχιεπισκόπου Αθηνών και πάσης
Ελλάδος κ.κ. Ιερωνύμου Β΄ προς τους Σεβασμιωτάτους Συνοδικούς
Συνέδρους**

Σεβασμιώτατοι Άγιοι Αρχιερείς

«Ο Χριστός εν τω μέσω ημών»

Συνερχόμασθε σήμερα χάριτι του Παναγάθου Τριαδικού Θεού σε μία ακόμη έκτακτη σύγκληση της Ιεράς Συνόδου της Ιεραρχίας, του ανωτάτου Συνοδικού Θεσμού της Αγίας Εκκλησίας μας που αποτελεί την πρώτη για το νέο έτος. Δόξα και αίνον αναπέμπωμεν στον Κύριο και Σωτήρα ημών Ιησού Χριστό, την Κεφαλή της Εκκλησίας μας και διά πρεσβειών του Αγίου ενδόξου Λουκά του εν Στειρίω, του οποίου σήμερα τιμάται η σεπτή μνήμη, Τον παρακαλούμε όπως μας βοηθήση και μας φωτίση τις δύο αυτές ημέρες.

Προσευχόμασθε για την ανάπαυση της ψυχής του Μακαριστού Μητροπολίτου Μάνης κυρού Χρυσοστόμου, ο οποίος εκοιμήθη αιφνιδίως κατά την διάρκεια της Θείας Λειτουργίας επί τη εορτή της Συνάξεως των Αρχιστρατήγων Μιχαήλ και Γαβριήλ στον Ιερό Ναό Παμμεγίστων Ταξιαρχών Αρεόπολης Λακωνίας και παρακαλούμε τον έχοντα την εξουσία ζώντων και τεθνεώτων Κύριο του παντός να αναπαύση στους κόλπους Αυτού τον αείμνηστο κεκοιμημένο αδελφό ημών.

Ο Μακαριστός Μητροπολίτης Μάνης κυρός Χρυσόστομος υπήρξε ένας ταπεινός, ευσεβής και διακριτικός Ιεράρχης, με γνήσιο και απαράμιλλο εκκλησιαστικό φρόνιμα και ήθος. Ήταν Ιεράρχης της αγάπης, της προσευχής και της υπακοής, ένθερμος υπερασπιστής των ιδανικών της πατρίδος μας καθώς και ιδιαίτερα προσφιλής στον πιστό λαό του Θεού, αφού εκτελούσε τα ποιμαντικά καθήκοντά του με πραότητα και σύνεση, αγωνιζόμενος πάντοτε για το μείζον αγαθό και την πνευματική ενότητα της Αγίας Εκκλησίας μας. Ευχόμασθε ολοψύχως στην κεφαλή της θεοσώστου Μητροπόλεως Μάνης και στην θέση του

αιδίου Μητροπολίτου να εκλεγεί ένας άξιος διάδοχος με πνεύμα υπακοής, ταπεινώσεως και διακονίας στην Εκκλησία δίχως επιρροές και επενέργειες από εξωγενείς κοσμικές φωνές και απαιτήσεις.

Ωστόσο, σύμφωνα με την θεματολογία της Ημερησίας Διατάξεως θα προβούμε στην εκλογή της εξ Αρχιερέων Επιτροπής διά τας προς τον Τύπον ανακοινώσεις και εν συνεχεία θα επακολουθήσει η πλήρωσις της Ιεράς Μητροπόλεως Μάνης καθώς και η πλήρωσις δύο (2) κενών θέσεων βοηθών Επισκόπων παρά τη Ιερά Αρχιεπισκοπή Αθηνών. Ακολούθως, θα πραγματοποιηθεί Ανάγνωσις και Επικύρωσις των Πρακτικών της προηγούμενης Συνεδρίας και κατόπιν θα επακολουθήσει συζήτηση και ψήφιση δύο νέων Κανονισμών υπό των τίτλων: «*Τροποποιήσις ανονισμού περί Εφημερίων και Διακόνων*», τον οποίο και θα εισηγηθεί ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Χαλκίδος κ. Χρυσόστομος και «*Σχέδιον ανονισμού περί Διοικητικής Διαδικασίας*», την εισήγηση του οποίου θα εκφωνήσει ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Πειραιώς κ. Σεραφείμ.

Λόγω του ότι η συνεδρίαση αυτή πραγματοποιείται στον απόηχο των μεγάλων εκδηλώσεων που αφορά στο ζήτημα της ονομασίας των Σκοπίων θα ήθελα και από το βήμα αυτό να εκφράσω τις θερμότερες ευχαριστίες μου προς τα σεπτά μέλη της παρούσης Διαρκούς Ιεράς Συνόδου τόσο για την άψογη μεταξύ όλων συνεργασία και συνεννόηση, όσο για την άρτια και σωστή διαχείριση στο ευαίσθητο αυτό μείζονος εθνικής σημασίας θέματος.

Βεβαίως, η Εκκλησία σε όλη αυτή την τρικυμία των ραγδαίων εξελίξεων και ιστορικών γεγονότων δεν μπορεί να μένει σιωπηλή και απαθής, πολλώ δε βεβαίως όταν απειλούνται ή και διακυβεύονται τα εθνικά συμφέροντα της πατρίδος μας. Άλλωστε, η Εκκλησία ποτέ δεν αδιαφόρησε για τα εθνικά ή και κοινωνικά ζητήματα της κάθε ιστορικής περιόδου, αλλά βοήθησε άμεσα η έμμεσα στην συνειδητοποίηση και εν τέλει στην επίλυσή τους. Η Εκκλησία ως *Σώμα του σαρκωθέντος Θεού Λόγου* έχει λόγο και γνώμη για την σημερινή κρίσιμη κατάσταση της χώρας μας, διότι δεν επαψε να αποτελεί ενεργό και αναπόσπαστο μέρος της ιστορίας μας. Αναμφισβήτητα, ο ρόλος της δεν είναι να οργανώνει συλλαλητήρια. Η Εκκλησία

αγρυπνεί και προσεύχεται, έχει ρόλο ενωτικό, δέεται υπέρ της ειρήνης του σύμπαντος κόσμου και επιθυμεί με οδηγό το Ευαγγέλιο της Βασιλείας του Θεού να συμβάλει στην αντιμετώπιση των προβλημάτων αυτών, ώστε να επικρατήσει στον κόσμο η ειρήνη του Θεού «η πάντα νουν υπερέχουσα», η καταλλαγή και η αγάπη.

Σε αυτή την ιδιαίτερα ευαίσθητη ιστορική στιγμή και για την μεγάλη αυτή εθνική υπόθεση χρειάζεται από όλους μας οπωσδήποτε σύνεση, νηφαλιότητα και ομοψυχία, προκειμένου να αντιμετωπισθεί το κρίσιμο αυτό θέμα εποικοδομητικά και ειρηνικά. Άλλωστε, βασική επιδίωξή μας πάντοτε, απέναντι σε ανάλογες δύσκολες καταστάσεις που βίωσε η πατρίδα μας ήταν η διατήρηση και η φροντίδα της κοινωνικής συνοχής. Μολονότι η ενεργή παρουσία της Εκκλησίας στην κοινωνική ζωή απομακρύνει τους κινδύνους του ολοκληρωτισμού και της αναρχίας, εντούτοις, χρέος της Εκκλησίας είναι να αγωνίζεται για την επικράτηση της ειρήνης και της δικαιοσύνης του Θεού. Μέλημά μας είναι πρωτίστως ο άνθρωπος, αφού «ουδέν γαρ όσον άνθρωπος ιερόν, ω και φύσεως εκοινώνησεν ο Θεός».

Πράγματι, το χριστεπώνυμο πλήρωμα της Εκκλησίας μας δεν μπορεί να δεχθή ή και να αντέξει άλλη επιπλέον εξαθλίωση και ταλαιπωρία, ειδικά σε επίπεδο εθνικό. Ο περήφανος Ελληνικός λαός καθ'όλη την διάρκεια της οικονομικής κρίσεως υπέδειξε και συνεχίζει να υποδουκνεί θαυμαστή δύναμη, ιώβια υπομονή, αλλά και μία ταπεινωτική πειθαρχία απέναντι στις προκλητικές, πολλές φορές, διεθνείς «συστάσεις» και πιέσεις για σκληρά οικονομικά μέτρα. Ωστόσο, αυτό που απαιτεί και ζητά είναι ο εύλογος σεβασμός στα θεμελιώδη δικαιώματά του και η πιστή διατήρηση της ταυτότητος του κράτους και των εθνικών του δικαίων, το οποίο και αποτελεί αναφαίρετο δικαίωμά του.

Ασφαλώς, ο ρόλος της Εκκλησίας δεν έχει ουδεμία σχέση με τον ρόλο των πολιτικών κομμάτων. Η Εκκλησία δεν δύναται να ταυτίζεται με την πολιτική εξουσία δίχως να έρχεται σε αντίθεση με την φύση και την ιερή αποστολή της και βεβαίως δεν μπορεί να κομματικοποιείται. Άλλωστε, η Εκκλησία δεν περιορίζεται στην εγκοσμιότητα, που περιορίζει την ελευθερία της και απομονώνει τον σκοπό της, αλλά επεκτείνεται στην αιωνιότητα. Δεν ορθώνει λόγο, δεν διατυπώνει

πρόταση, προκειμένου να ασκήσει μία ανούσια, άσκοπη ή και ανώφελη αντιπολίτευση. Σκοπός της ήταν και είναι να είναι δίπλα στον κόσμο, δίπλα στον κάθε άνθρωπο, ο οποίος αποτελεί ζώσα εικόνα του ζώντος Θεού, προσκαλώντας τον σε ενότητα, αφού όπως χαρακτηριστικά αναφέρει ο ι. Χρυσόστομος η Εκκλησία είναι «ενώσεως και συμφωνίας όνομα». Όσο η Εκκλησία διατηρεί την ταυτότητά της, δεν μερίζεται, ούτε μερίζει, αλλά ενοποιεί και μεταμορφώνει.

Με την χάρη και την ευλογία του Τριαδικού Θεού συμπλήρωσα δέκα έτη στην θέση ευθύνης και διακονίας του Αρχιεπισκοπού Αθηνών και πάσης Ελλάδος, του πρώτου μεταξύ ίσων στην Αυτοκέφαλη και ζωντανή Εκκλησία μας. Σας ευχαρίστησα πριν, αισθάνομαι την ανάγκη να το πράξω και τώρα, διότι είμαστε ένα σώμα και μία φωνή.

Πράγματι, καθ' όλη την δεκαετή αυτή και ιδιαίτερα κοπιαστική περίοδο πάσχισα να διακονήσω: τον άνθρωπο, την συνοδικότητα, τις ορθές σχέσεις Εκκλησίας-Κράτους, τις διορθόδοξες και διαχριστιανικές συγκυρίες, την παρατεινόμενη κρίση αρχών, θεσμών και αξιών, την φτώχεια, την δημιουργία κοινωνικού προσώπου της Εκκλησίας μας, τιμώντας τους προκατόχους μου, την εκκλησιαστική περιουσία, την εκκλησιαστική εκπαίδευση, προσπάθησα να δημιουργήσω πρόσθετο κύρος στην Εκκλησία με την ανάδειξη άξιων επισκόπων-ποιμένων, να προασπίσω τα δίκαια της Εκκλησίας μας, να προβάλλω την ενότητα και όχι τις αντιπαραθέσεις, να υπερβώ τις όποιες μικρότητες και διαφορές μας, γεφυρώνοντας το όποιο χάσμα των μεταξύ μας αδελφικών σχέσεων.

Βεβαίως, με τη χάρη και την βοήθεια του Θεού καταφέραμε να δημιουργήσουμε πολλές κοινωνικές και ποιμαντικές δομές με πολλές προνοιακές δραστηριότητες, στοχεύοντας πρωτίστως στην παροχή βοήθειας, στήριξης και φροντίδας, οικονομική και ηθική, προς τις ευπαθείς κοινωνικές ομάδες, ανεξαρτήτως φύλου, ηλικίας, εθνικότητας και θρησκείας. Εκ βάθους καρδιάς εκφράζω τις ευγνώμονες ευχαριστίες μου προς όλους τους συνεργάτες μου, οι οποίοι συνέβαλαν τα μέγιστα προς την επίτευξη και ολοκλήρωση του θεάρεστου και πολυδάπανου αυτού έργου.

Βεβαίως, δεν σταματούμε εδώ. Η Εκκλησία δεν σταματά ποτέ να εργάζεται, να διακονεί και να υπηρετεί τον άνθρωπο. Αποτελεί πρώτιστη ανάγκη να εντατικοποιήσουμε το έργο της Εκκλησίας, να συνεχίσουμε άοκνα να αναδεικνύουμε τον κοινωνικό της χαρακτήρα και πρόσωπο, να πλησιάσουμε τον άνθρωπο που υποφέρει, πονάει, αισθάνεται ξεχασμένος ή είναι απογοητευμένος, να συνεχίσουμε να προσφέρουμε την πολύτιμη βοήθειά μας και στήριξη στον ιδιαίτερα καταπονημένο λαό μας, διατηρώντας ακέραια την κοινωνική συνοχή και εφαρμόζοντας την θεϊκή εντολή της αγάπης.

Συνεπώς, σε αυτο το τρίπτυχο εργάσθηκα και αυτό επιθυμώ να συνεχίσω να υπηρετώ, το οποίο βασίζεται στην «ενότητα», στην «αγάπη» και στην «προσφορά». Σε αυτό το τρίπτυχο, που αποτελεί στέρεα βάση, καλώ όλους Εσάς, ανιδιοτελώς και με πνεύμα αυτοθυσίας, εντατικά να εργασθούμε, υπηρετώντας τον άνθρωπο και τις αξίες του.

Σας λέγω ειλικρινά ότι κανείς μας δεν περισσεύει. Όλοι μαζί, εμείς που αποκαλούμασθε «άγιοι αδελφοί», ενωμένοι, σε μία κοινή πορεία να αναδείξουμε την δύναμη και την ενότητα της Εκκλησίας μας, που χαρακτηρίζεται από την θυσιαστική αγάπη και τη χάρη. Σας χρειάζομαι όλους μαζί και τον καθένα ξεχωριστά, ο λαός μας χρειάζεται όλους, η πατρίδα μας χρειάζεται ενωμένους για να προσφέρουμε ευαγγελική αγάπη, στήριξη και ελπίδα στο λαό μας, γινόμενοι εμείς άξια πρότυπα και φωτεινά παραδείγματα.